

19. marts 2020

OPLEVELSESINDUSTRIEN OG DELE AF DETAILHANDLEN ER LUKKET NED – HER ER DE FORRETNINGSMÆSSIGE KONSEKVENSER

Analyse udarbejdet af
Jens Hjarsbech

-AXCELFUTURE
ERHVERVSLIVETS TÆNKETANK

ALENE NEDLUKNING AF OPLEVELSESINDUSTRI OG DELE AF DETAILHANDLEN KAN GIVE EN REGNING PÅ OP MOD 90 MIA. KR. – MEN EFFEKTERNE KAN VÆRE MEGET MERE OMFATTENDE

Coronakrisen har skabt en midlertidig nedlukning af store dele af samfundet, hvor mange private virksomheder er lukket ned. En af de brancher, der rammes usædvanligt hårdt, er oplevelsesindustrien. For når vi ikke må gå til koncerter, fodbold, på restaurant osv., og når grænserne lukkes for turister, så betyder det et ekstremt brat fald i omsætningen hos disse virksomheder. Det samme gælder dele af detailhandlen samt servicevirksomheder som frisører, som også skal lukke eller rammes hårdt af, at de fleste danskere holder sig hjemme.

Når disse brancher rammes direkte af nedlukninger, påvirker det andre brancher, for der skal jo leveres mindre mad og drikke til restauranter, gøres mindre rent, laves færre reklamer osv. Hele økonomien rammes, fordi effekterne spredes.

Det er svært at spå om konsekvenserne på nuværende tidspunkt, for vi kender hverken længden på krisen, eller hvor hårdt den reelt vil ramme. Derfor opstiller vi nogle scenarier, der illustrerer de potentielle effekter på hele økonomien fra chokket til oplevelsesøkonomien og dele af detailhandlen.¹

Vi vurderer to muligheder for varigheden af nedlukningen. Den ene er, at det varer fra marts til juni, dvs. en tredjedel af året. De tilgængelige tal fra Kina (uden for Hubei) og Korea viser, at antallet af nye smittede toppede efter en til to måneder og er derefter næsten stoppet helt op. Det peger på, at det værste kan være overstået efter fire måneder.

Den andet mulighed er, at nedlukningen varer i fem måneder – dvs. frem til og med juli måned. Det er baseret på et studie fra Imperial College, der peger på, at nedlukning og isolering i lande som USA og Storbritannien bør foregå over fem måneder for at nedbringe antallet af smittede til et håndterbart niveau². Samtidig har disse lande været længere om at reagere, hvilket i sig selv kan forlænge krisen og behovet for international isolation.

Vi opstiller scenarier for effekter af efterspørgselsnedgang på hhv. 25, 50, 75 og 95 pct. i de to varighedsmuligheder. I den aktuelle situation, kan de hårde scenarier vise sig at være mest realistiske. Flere brancher peger i øjeblikket på omsætningsnedgang på 70 til 90 pct. For detailhandlen regner vi med, at efterspørgslen falder med 25 pct. i de to bløde scenarier og 50 pct. i de to hårde scenarier, da

---

¹ Oplevelsesøkonomien mv. er defineret som luftfart, hoteller og restauranter, rejsebureauer, kunst, kultur og spil samt sport, forlystelsesparker og andre fritidsaktiviteter. Dertil kommer branchen frisører, vaskerier og andre serviceydelser. I detailhandlen friholder vi dagligvarebutikker, slagtere, fiskehandlere, bagere, apoteker samt rene netbutikker.

² <https://www.imperial.ac.uk/media/imperial-college/medicine/sph/ide/gida-fellowships/Imperial-College-COVID19-NPI-modelling-16-03-2020.pdf>

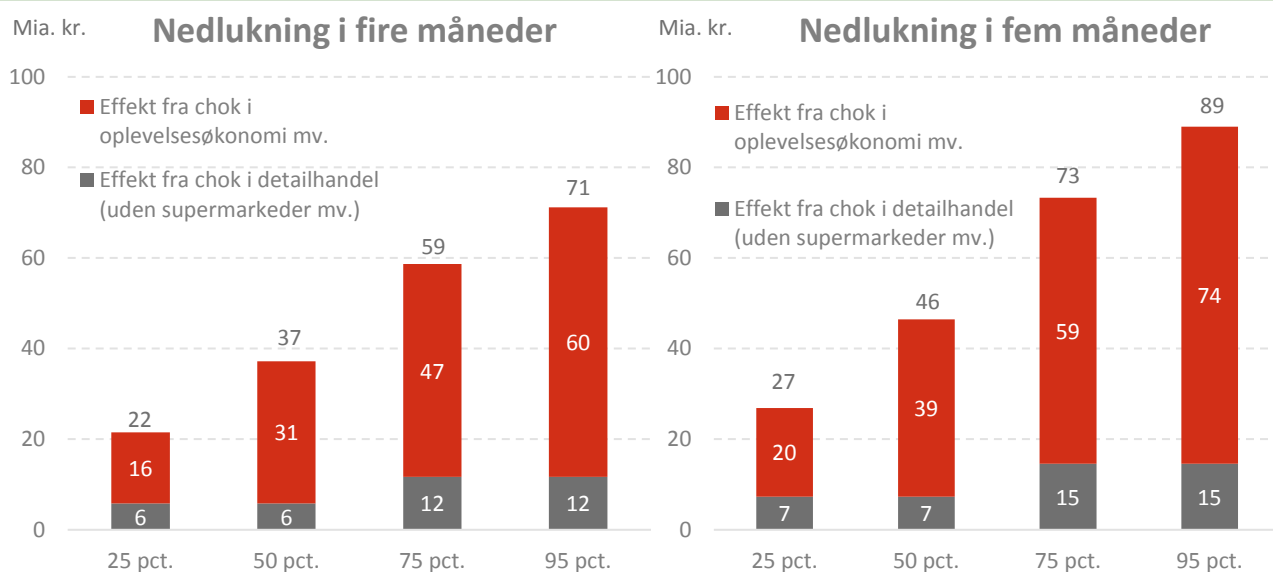
disse brancher vurderes som mindre ramt af nedlukningen bl.a. som følge af bedre muligheder for nethandel mv. Vi medregner desuden ikke forretninger som dagligvarebutikker, apoteker, rene netbutikker o.l.

De beregnede effekter giver ikke kun de tabte milliarder i de direkte ramte brancher, men også de afledte effekter på brancher, der leverer input til brancherne. Effekterne på økonomien ligger mellem 22-27 mia. kr. i de bløde scenarier med efterspørgselsfald på 25 pct. og op til 71-89 mia. kr. tabt i det helt hårde scenarie.

Det mest realistiske udfald er nok 75 pct. nedgang i efterspørgslen. Hvis nedlukningen varer i fire måneder, betyder det tabt omsætning i den danske økonomi for 59 mia. kr., mens det giver et tab på 73 mia. kr., hvis nedlukningen varer i fem måneder.

Det skal understreges, at økonomien rammes af langt flere ulykker end nedlukningen af de her berørte brancher. Eksportvirksomheder lider af manglende efterspørgsel fra resten af verden (mange taler om et globalt efterspørgselsfald på 10%), der også er hårdt ramt af Coronakrisen, og mange danskere er tilbageholdende med at bruge penge lige nu, fordi de frygter for privatøkonomien. Dertil kommer de mange virksomheder, der er afhængige af at kunne importere varer fra andre dele af verden, hvor produktionen er gået i stå, som den fx gjorde i Kina. Det giver endnu flere økonomiske konsekvenser, der ligger ud over disse resultater.

FIGUR 1: SAMLEDE ØKONOMISKE EFFEKTER AF NEDLUKNING AF OPLEVELSESINDUSTRI, FRISØRER O.L. SAMT DELE AF DETAILHANDLEN VED FORSKELLIGE SCENARIER FOR EFTERSPØRGSELSFALD

Note: Oplevelsesøkonomien mv. er defineret som Luftfart, Hoteller og restauranter, Rejsebureauer, Kunst, kultur og spil samt Sport, forlystelsesparker og andre fritidsaktiviteter. Dertil kommer branchen Frisører, vaskerier og andre serviceydelser. I detailhandlen friholder vi dagligvarebutikker, slagtere, fiskehandlere, bagere, apoteker samt rene netbutikker. Efterspørgslen i detailhandlen sænkes med 25 pct. i de to bløde scenarier og 50 pct. i de to hårde scenarier. Kilde: Danmark Statistiks I/O-tabeller og egne beregninger.

Beskæftigelseseffekten er usikker

Beskæftigelsen i de berørte brancher er på næsten 320.000 personer, hvoraf en tiendedel er selvstændige erhvervsdrivende. Men den beregnede nedgang i omsætningen kan ikke umiddelbart konverteres til et beskæftigelsestab. Det skyldes, at man som virksomhed ikke forholder sig til ansatte

på samme måde, som når man fx justerer sit lager. Her er der en umiddelbar tilpasning, men hvad angår beskæftigelsen, er man som virksomhedsejer tilbøjelig til at holde på sine medarbejdere, fordi der også kommer en tid efter krisen, hvor gode ansatte er afgørende for ens konkurrencekraft. Desuden er der effekten fra diverse hjælpepakker, der i et vist omfang holder hånden under beskæftigelsen. Det er dog afgørende, at virksomheder, der vil opleve en permanent nedgang i aktiviteten, så hurtigt som muligt får tilpasset behovet for antallet af ansatte. Ellers risikerer vi endnu større jobtab, hvis de faste udgifter ender med at knække nakken på virksomhederne.

KONTAKT
JENS HJARSBECH
SENIORØKONOM
TLF. 26 19 65 25
JH@AXCELFUTURE.DK